

Monumentnummer*: 525045

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **19 september 2005**
Kadaster deel/nr **82840/187**

Woonplaats* **Vught** Gemeente* **Vught** Provincie* **Noord-Brabant**

Locatiennaam **Vught** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Vught** Sectie* **E** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
4176

Omschrijving**

Omschrijving

Inleiding

In het landschapspark dat eind 19de eeuw is aangelegd achter het niet beschermde landhuis Sparrendaal bevindt zich een neogotische FOLLY in de vorm van een kunstmatige ruïne. De Congregatie van 't Onbevlekt Hart van Maria (opgericht in 1862) betrok het landhuis in oktober 1899. Onder toezicht van de uit Helvoirt afkomstige rector pater Henri Raymakers werden tot 1909 delen van het landgoed ontgonnen en lanen aangelegd, terwijl in 1905 de oude vijver werd verbonden met een nieuwe. De ruïne is waarschijnlijk in 1902-1903 door jonge filosofiestudenten gebouwd van zandsteen afkomstig van het tussen 1859 en 1869 onder S.L. Veneman gerestaureerde noordtransept van de Bossche Sint Janskathedraal.

Omschrijving

Op het met bomen en struiken begroeide eilandje spiegelt zich een neogotische ruïne in het water. Deze is opgebouwd uit wat slordig gemetselde geelwitte zandsteenblokken en visueel gericht op de achterzijde van het landhuis. De bouwval vormt als het ware de onderbouw van een gotisch bouwwerk waarvan alleen het onderste deel van de gevel bewaard zou zijn. Een deuropening met tudorboogzwikken is uitgespaard in een door verweerde profielen lijsten ingekaderd muurvlak. Daarboven is de eerste aanzet van een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gotische kerkraam zichtbaar met een veelhoekig stukje in het midden. Links en rechts eindigt het bouwwerkje in veelhoekige pilasters met afdekkingen met gotisch ornament. Hier bevinden zich driepassen met wimbergen die afkomstig zijn van en in vernieuwde neogotische vormen terug te vinden zijn aan het noordportaal van de Bossche Sint Jan. Daar vinden we ook de kraagsteen als ondersteuning van de ridderbeelden aan de steunberen, terwijl de driepassen boven de doorgang 90 graden gekanteld te vinden zijn aan de noordwestelijke traptoren van het transept. Aan de achterzijde is het kerkfragment onafgewerkt, met een bakstenen boog tussen twee verweerde torenrestanten. De poort geeft uitzicht op het zich in de vijver spiegellende landhuis.

Waardering.

De folly is van algemeen belang. Het object bezit cultuurhistorische waarde als late vertegenwoordiger van de wijze waarop landschapsparken sinds de 18de eeuw werden gestoffeerd met schilderachtige fragmenten van gebouwtjes in historische stijlen. Het is tevens van belang als laat voorbeeld van de receptie van de neogotiek in Noord-Brabant. Het heeft architectuurhistorische waarde als voor Nederland zeldzaam en bijzonder specimen van neogotiek en is van belang vanwege de bouwgeschiedenis, door het gebruik van middeleeuwse fragmenten. Het is tevens van belang als laatste getuigenis van de oorspronkelijke toestand van het noordtransept van de Bossche Sint Janskathedraal. Het is gaaf bewaard gebleven en als specimen van een neogotische folly uit middeleeuwse fragmenten uitzonderlijk zeldzaam.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Folly